

Ref: 130125: 25 januari 2013

Reactie op Notitie GS PS2013-80 dd 22/01/2013 - Regionale wensen bij reconstructie knooppunt Hoevelaken

Verantwoordelijkheid en meten met twee maten.

Geachte lezer,

Zoals u weet zijn wij, de Stichting Hoevelaken Bereikbaar & Leefbaar en alle inwoners van Hoevelaken en Holkerveen, zeer zeer teleurgesteld over het voorstel van Mevr. Bieze (PS 2013-80). Wij vinden dat PS Gelderland de verantwoordelijkheid moet nemen om de inwoners van de Provincie Gelderland te beschermen tegen ziekmakende geluidsoverlast. Wij vinden dat er met twee maten wordt gemeten en dat is niet eerlijk ten opzichte van de inwoners. Wanneer de strenge criteria van de Gelderse Milieu Actie Plannen worden toegepaste, lijkt het advies onder PS2013-80 in tegenstrijd met de Gelderse richtlijnen, zoals hier samengevat.

Samenvatting

1. Diverse aspecten van Project Knooppunt Hoevelaken zijn beschreven in de notitie van Gedeputeerde Staten PS 2013 - 80 dd. 22/01/2013. Project Knooppunt Hoevelaken behelst ondermeer een verbreding van de A28 ter plekke van 2x2 naar 2x4 rijstroken. Deze verbreding moet asymmetrisch worden uitgevoerd op Nijkerks grondgebied.
2. De Gemeente Nijkerk en Stichting Hoevelaken Bereikbaar & Leefbaar pleiten voor een doorlopend geluidsscherm langs de A28 ten noorden van Knooppunt Hoevelaken tot afslag Corlaer. Totale lengte ongeveer 5 km.
3. Het voorgestelde scherm met een hoogte van 3 – 4 meter biedt alle woonhuizen in de directe omgeving met geluidsbelasting van > 65 dB en > 70 dB **een geluidsreductie van minimaal 5 dB.**
4. Daarnaast zorgt een dergelijke scherm voor een aanzienlijke reductie van overlast voor de woongemeenschappen Hoevelaken en Holkerveen (±4000 woningen en ±11000 inwoners) en voor het recreatie en natuurgebied het Hoevelakense Bos en recreatiepark Overbos die, direct aangrenzend aan de A28, met veel overlast worden geconfronteerd. Vooral sinds de plaatsing van hoge geluidsschermen (7 – 9 meter!) ter bescherming van de Vinexwijk Amersfoort/Vathorst) wordt veel extra overlast ervaren.
5. Totale kosten voor een eenvoudig scherm incl. BTW, maar exclusief afkoop doorlopend onderhoud, komen op ingeschat €6 miljoen. Gemeente Nijkerk heeft al een bijdrage van € 1 miljoen toegezegd voor dit geluidsscherm, **onder voorbehoud van een bijdrage van Gelderland.** Zij vraagt Gelderland een bijdrage van €5 miljoen zodat deze opzet kan worden gerealiseerd.
6. GS hebben aangegeven niet te willen bijdragen aan geluid reducerende maatregelen "voor wegen die niet onder onze verantwoordelijkheid vallen" vanwege de mogelijke precedent werking
7. Het Ministerie IenM is bereid regionale wensen mee te nemen bij de voorbereiding van de reconstructie van het knooppunt Hoevelaken als de regio dit (mee-)financiert¹.
8. Een bijdrage voor een scherm langs de A28 vormt in de ogen van onze Stichting geen precedent aangezien alle andere woongemeenschappen in Gelderland aangrenzend aan Rijkswegen met minder verkeer en minder lawaai al lang geluidsbescherming hebben en terwijl de geluidsbelasting langs de A28 uitzonderlijk hoog is.

9. Provincie Utrecht, Gemeentes Amersfoort en Nijkerk hebben allemaal bijdragen voor dit project toegezegd voor bovenwettelijke maatregelen.
10. Omgerekend naar de woningen en inwonersaantallen die met deze oplossing worden beschermd komen de kosten uit op ongeveer €1250 per woning en €454 per persoon. 800 woningen en 2200 mensen per kilometer worden door deze maatregel beschermd. In de Gelderse Actie Plannen worden alle woningen en mensen die hebben geprofiteerd of zullen profiteren van maatregelen (ook die met een geluidsbelasting boven 53dB) meegeteld in de resultaten - dus bij Hoevelaken en Holkerveen moeten die ook meegeteld worden!

	Schermscherm langs A28	Gelderse acties 2008-2012	Gelderse gepland acties 2013-2017
Aantal km	5km	140km	70km
Kost voor Gelderland	€5miljoen	€12.5 miljoen	
Aantal woning met geluidsreductie per km	±800	±80	80
Aantal mensen met geluidsreductie per km	±2200	193	186
Kost geluidsreductie per woning (alle woningen)	€1250	€1275	
Kost geluidsreductie per persoon (alle personen)	€454	€463	

* Na het treffen van wettelijke maatregelen

11. Het toepassen van dubbel ZOAB op de A28 zoals door RWS is voorzien, zal de geluidstoename door de verhoogde verkeersintensiteit die verwacht wordt alleen compenseren en niet verbeteren.
12. Hoevelaken/Holkerveen krijgt letterlijk naast de deur of in de tuin een weg met 8 rijstroken waarvan 6 huizen zijn minder dan 40meter van de grens van de berm van de A28, en binnen de GPP zone dat hier boven 70dB is. Er zijn minimaal 60 huizen die een geluidsreductie van minimale 5dB zullen krijgen, volgens PS2013-80 en heel Hoevelaken en Holkerveen (±4000 woningen en ±11000 inwoners) zullen een aanzienlijke reductie van overlast krijgen.
13. De Gelderse Milieu Actieplannen voor 2012ⁱⁱ richten zich op o.a. wegen waarop jaarlijks meer dan 3 miljoen voertuigen passeren. Op de A28 ten noorden van het knooppunt passeren er ongeveer 33 miljoen voertuigen per jaar (gegevens 2008) en de prognose na de verbreding is 45 miljoen voertuigen per jaar.
14. Hoevelaken en Holkerveen voldoen aan alle doelmatigheidscriteria die genoemd worden in de Gelderse Milieu Plannen, behalve aan het feit dat het lawaai niet komt van een Provinciale weg maar van een Rijksweg. De inwoners worden ziek van het lawaai ongeacht of het van een Provinciale weg of van een Rijksweg komt.
15. De ziekte kosten als gevolg van hoge geluidsbelasting zijn vele malen hoger dan het eenmalig aanleggen van een geluidsschermscherm.
16. Het aanleggen van een scherm van 5km langs de A28 met een bijdrage van €5 miljoen van Gelderland zal meer mensen beschermen met minder kosten dan het beschermen van mensen langs provinciale wegen bij het uitvoeren van het Gelderse actieplannen.

Uitgebreid uitleg

1. In PS 2013-80ⁱⁱⁱ staat: "GS hebben aangegeven niet te willen bijdragen aan geluid reducerende maatregelen voor wegen die niet onder onze verantwoordelijkheid vallen"
  - Het is bij Gelderland bekend dat het Rijk niet zal betalen en dat het Rijk haar verantwoordelijkheid voor de nodige maatregelen heeft afgewenteld op de regio.
  - Is het eerlijk dat de gezondheid van de inwoners van de Provincie Gelderland afhankelijk is van het verschil van mening over wie moet betalen voor noodzakelijke maatregelen? De inwoners worden ziek van het geluid ongeacht of het komt van een provinciale of rijksweg.
  - Zelfs het Ministerie IenM is bereid regionale wensen mee te nemen bij de voorbereiding van de reconstructie van het knooppunt Hoevelaken als de regio dit (mee-)financiert^{iv}.

2. In PS 2013-80 staat "Dit zou bovendien kunnen leiden tot precedentwerking"
  - De SHB&L heeft aangetoond in haar rapport "Analyse van GeluidProductiePlafonds (GPP's), geluidsschermen/wanden en verkeersintensiteiten in de Provincie Gelderland, nr 120828" dat:
    - Hoevelaken en Holkerveen de hoogste GPP's hebben van alle woongemeenschappen in heel Gelderland"
    - Hoevelaken en Holkerveen **geen bescherming** hebben tegen het verkeerslawaai door middel van geluidsschermen of -wallen, terwijl andere gemeenschappen in Gelderland met minder verkeer en lagere GPP's wel bescherming hebben.
    - De A1 langs Hoevelaken en de A28 langs Holkerveen de **aller drukste rijkswegen** zijn langs een woongemeenschap in Gelderland zonder geluidsbescherming.
    - Dus dit is echt geen precedent. Alle andere woongemeenschappen in Gelderland met minder verkeer en minder lawaai hebben al lang geluidsbescherming.
    - De geluidsbelasting in Hoevelaken en Holkerveen is uitzonderlijk hoog, in vergelijking met andere gemeenschappen in de Provincie Gelderland. Dus geen precedent.
    - Bovendien Provincie Utrecht, Gemeentes Amersfoort en Nijkerk zijn allemaal bereid om een bijdrage te leveren voor bovenwettelijke maatregelen, dus, waarom Gelderland niet?

3. In PS 2013-80 staat: "De geluidsreductie die door dit scherm wordt bereikt is gericht op een beperkt aantal woningen in het buitengebied. Het rendement van de gevraagde middelen is daarmee gering en zou neerkomen op € 100.000,- per woning." De totale kosten van een scherm van 5 km lang is €6 miljoen. Dus er wordt hiermee impliciet aangegeven dat er 60 woningen zijn met een te hoge geluidsbelasting.
  - Dit is incorrect. Heel Hoevelaken en Holkerveen (±4000 woningen en ±11000mensen) zullen profiteren van het 5km geluidsscherm en niet alleen de meest schrijnende gevallen. Bovendien heeft de Gemeente Nijkerk alleen €5miljoen gevraagd van Provincie Gelderland. Dus de kosten zullen €1250 per woning en €454 per persoon zijn. 800 woningen en 2200 mensen per kilometer worden beschermd door deze maatregel.
  - In Ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017^v staat onder Resultaten van het Actieplan Geluid 2008-2012: "Op deze manier is in de periode van het eerste Actieplan 12,5 miljoen euro besteed aan de aanleg van 200 km stil asfalt. Hiervan was 140 km primair bedoeld voor het verbeteren van de leefomgeving voor woningen, en 60 km op wegen in natuurgebieden, ten behoeve van recreatie en natuur(beleving). Met de aanleg van 140 km stil asfalt is bij 1400 woningen met een te hoge geluidsbelasting (≥ 63dB), de geluidsbelasting afgenomen. De maatregelen hebben een positief effect gehad op alle bewoners van woningen langs of in de buurt van de betreffende wegen, ook de woningen met een lagere geluidsbelasting dan 63 dB. In totaal

hebben ca 27.000 mensen geprofiteerd van de aanleg van stil asfalt in de periode van 2008-2012.”

- o De kosten van geluidsreductie in deze Gelderse actie waren €1275 per woning en €463 per persoon. 10 woningen en 23 mensen per kilometer met ≥ 63 dB geluidsbelasting waren beschermd.
- o Dus de kosten van 5km scherm langs de A28 werken goedkoper uit (€1250 per woning ipv €1257 per woning) en er zullen veel meer woningen (800 woningen ipv 80 woningen per kilometer) en veel meer mensen worden beschermd (2200mensen per kilometer ipv 193mensen per kilometer) dan bij de Gelderse actie tussen 2008 en 2012.

4. In het Ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat onder verwachte effecten: “Tussen 2013 en 2017 zal, op grond van het afwegingskader, op ca. 70 km provinciale weg stil asfalt worden toegepast. Voor ruim 5600 woningen (ongeveer 13.000 bewoners) met een geluidsbelasting boven 53 dB zal de geluidsbelasting omlaag gaan. Daarvan vallen ca. 500 woningen (ca. 1150 bewoners) in de categorie ≥ 63 dB. De ervaring uit het vorige Actieplan leert dat bij ca. 85% van deze woningen de geluidsbelasting onder de 63 dB komt te liggen na toepassing van stil asfalt.”

- 5600 woningen (ongeveer 13000 bewoners) over 70km = 80 woningen per km en 186 bewoners per km in totaal en van woningen in de categorie ≥ 63 dB 7 woningen en 16 bewoners per km.
- 5km geluidsscherm langs de A28 zal 800 woningen en 2200 bewoners per km beschermen, waarvan 21 woningen (ongeveer 58 bewoners) na het treffen van wettelijke noodzakelijke maatregelen in de categorie ≥ 63 dB.
- Dus het aanleggen van een 5 km scherm langs de A28 zal meer woningen en meer mensen per kilometer beschermen dan de geplande actie van Gelderland op de provinciale wegen.

5. In het Ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat: “Tijdens de uitvoering van het Actieplan Geluid 2008-2012 is een doelmatigheidscriterium ontwikkeld om middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Aanleg van stil asfalt werd overwogen bij meer dan 10 woningen met een geluidsbelasting van ≥ 63 dB per kilometer weg. “

- Bij Hoevelaken/Holkerveen zijn er minimaal 12 woningen per km die een geluidsreductie van 5dB zullen krijgen door het aanleggen van een scherm.
- In het Ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat het aantal woningen met een bepaalde geluidsoverlast (gegevens van 2011). Er zijn 1200km provinciale wegen in Gelderland.

Geluidsklasse	Aantal woningen	Aantal woningen per km in Gelderland Provinciale wegen	Aantal woningen per km Hoevelaken/Holkerveen na het nemen van wettelijke maatregelen
65 -69dB	3627	3,02	8 woningen in een cluster van 1.2 km
70dB en hoger	176	1 woning per 6 km	2 woning per 5 km

6. In Het Ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat: “In Gelderland zijn er ca. 5500 woningen met een geluidsbelasting van 63dB of meer (rekenjaar 2011, reken en meetvoorschrift 2012).” Dat is 4,58 woningen per km.

- Bij Hoevelaken/Holkerveen zijn er ten minste 12 woningen per km die een geluidsreductie van 5dB zullen krijgen door het aanleggen van een scherm en 8 woningen in een cluster van 1.2km met een geluidsbelasting ≥ 63 dB.
- Het is keer na keer uitgelegd door de Stichting Hoevelaken Bereikbaar & Leefbaar en door Nijkerkse politici dat het geluid, mede door afbuiging, deflectie en reflectie van het Vathorst scherm over heel Hoevelaken (10000 inwoners) wordt gedragen. Dus hoewel er misschien in theorie “alleen maar” 60 huizen die een lager geluidsbelasting zullen krijgen, in de praktijk is dat veel en veel meer.

7. In het Ontwerp Actieplan Geluid (2013 – 2017) staat: *“Het doel van het Actieplan is het verminderen van te hoge geluidsbelastingen als gevolg van wegverkeer op provinciale wegen in Gelderland, om daarmee een goede en gezonde woon- en leefomgeving te bevorderen.*
Dit bereikt de provincie door geluidsmaatregelen te nemen aan haar wegdekken. Hierbij wordt vooral ingezet op het toepassen van geluidsreducerend asfalt.”
- Geluid reducerend asfalt wordt gelegd op de A28 tijdens de verbreding. Maar het geluid reducerend asfalt zal alleen de toename in geluid van de 37% toename van het verkeer na verbreding van de weg compenseren. Dus, per saldo, zal het geluid reducerend asfalt hier geen verbetering geven.
  - Daarom is het nodig om hier een geluidsscherm te plaatsen dat tevens ook bescherming geeft tegen de luchtvervuiling.
8. In ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat: *“De plandrempel voor geluid op woningen wordt gesteld op 63 dB (Lden). Gezien het gegeven dat er ook hinder en gezondheidseffecten onder deze drempel zijn, worden ook woningen met een lagere geluidsbelasting dan de plandrempel in de afweging meegenomen. De afweging vindt plaats door middel van een puntensysteem, waarbij meer punten worden toegekend als de geluidsbelastingen op een woning hoger is. Op deze wijze wordt het rendement van de maatregelen afgezet tegen de kosten.”* De doelmatigheids criteria worden aangegeven in de bijlage als: *“Om een weg bestaande uit twee rijstroken in aanmerking te laten komen voor stil asfalt worden de punten over een lengte van één kilometer bij elkaar opgeteld. Voor een weg bestaande uit vier rijstroken moet het puntenaantal gelijk of hoger zijn aan 14.000. Woningen met >63dB krijgen 1400 punten per woning.”*
- Hoevelaken/Holkerveen krijgt letterlijk naast de deur of in de tuin een weg met 8 rijstroken waarvan 6 huizen zijn minder dan 40meter van de grens van de berm van de A28, en binnen de GPP zone dat hier boven 70dB is. Er zijn minimaal 60 huizen die in aanmerking komen voor geluidsreductie, volgens PS2013-80. Alle huizen in Hoevelaken en Holkerveen zullen profiteren van het effect van een scherm. De verkeersintensiteit zal 45 miljoen voertuigen per jaar worden. Geen provinciale weg kan concurreren met deze aantallen. Hier wordt zeker aan de doelmatigheidscriteria voldaan.
9. De Gelderse Milieu Actieplannen voor 2012^{vi} richten zich op o.a. wegen waarop jaarlijks meer dan 3 miljoen voertuigen passeren;
- Op de A28 ten noorden van het knooppunt passeren er ongeveer 33 miljoen voertuigen per jaar (gegevens 2008) en de prognose na de verbreding is 45 miljoen voertuigen per jaar.
  - Het is de ambitie om de “Hotspots geluid” langs provinciale wegen de komende jaren versneld aan te pakken. Conform het Gelders Coalitieakkoord 2007-2011: de hotspots worden versneld aangepakt.
    - Hoevelaken en Holkerveen zijn duidelijk “Hotspots” gezien de zeer hoge geluidsbelasting en moeten dus versneld aangepakt worden.
10. In PS 2013-80 staat: *“Dit rendement is naar het oordeel van GS erg beperkt en vele malen lager dan de doelmatigheidscriteria die het Actieplan Geluid stelt.”*
- Hoevelaken en Holkerveen voldoen aan de doelmatigheidscriteria, behalve aan het feit dat het lawaai niet komt van een Provinciale weg maar van een Rijksweg. De inwoners worden ziek van het lawaai ongeacht of het van een Provinciale weg of van een Rijksweg komt.
  - Bij het beoordelen van de rendement heeft GS alleen rekening gehouden met de aangeduide 60 woningen. In de werkelijkheid zijn er veel meer woningen in heel

Hoevelaken en Holkerveen die last hebben van een hoge geluidsbelasting die ook meegeteld moeten worden.

11. Het Gelderse Actie plan neemt actie voor woningen boven 63dB omdat het bekend is dat er boven dit niveau zeer ernstige consequenties voor de gezondheid zijn. *“Dit is ook de grens waarbij het geluidsniveau vanuit gezondheidskundig oogpunt de kwalificatie “onvoldoende” krijgt volgens de methodiek “Gezondheidseffectscreening”, uit het handboek GES die is ontwikkeld in opdracht van de rijksoverheid”* volgens het Gelderse Actie Plan Geluid (2013-2017).
  - *In 2005 werd 5,5 miljard euro besteed aan ziekten van het hartvaatstelsel. Dit is 8,0% van de totale zorgkosten. (Kosten van Ziekten 2007. Bilthoven: RIVM, <<http://www.kostenvanziekten.nl>> versie 1.2, 21 december 2011)*
    - *De kosten van behandeling van hoge bloeddruk en hart en vaat ziekten moeten mee genomen worden in het beoordelen van de juiste doelmatigheids criteria. Niet alleen de kosten van het bouwen van een scherm.*
    - *De ziekte kosten als gevolg van hoge geluidsbelasting zijn vele malen hoger dan het eenmalig aanleggen van een geluidsscherm.*
12. In het ontwerp Actieplan Geluid 2013-2017 staat: *“De provincie neemt de geluidhinder die ontstaat door verkeer op haar provinciale wegen serieus en staat stil bij het gezondheidsrisico die de blootstelling aan geluid met zich meebrengt. Geluidsoverlast heeft invloed op de gezondheid. Hinder, slaapverstoring en hart- en vaatziekten zijn voorbeelden van de gezondheidseffecten van geluidsoverlast.”*
  - *De provincie neemt de geluidhinder NIET serieus, als ze haar inwoners, die duidelijk erg veel last hebben van ziekmakende niveaus van geluidhinder die voldoen aan de doelmatigheids criteria en die gewoon tussen wal en schip vallen, met het geval dat niemand er wat aan doet met het gevolg dat de bewoners ernstig ziek blijven worden. Dat kan niet waar zijn!!! Het kan niet waar zijn dat niemand zijn verantwoordelijkheid neemt voor deze inwoners.*

Conclusie

Het aanleggen van een scherm van 5km langs de A28 met een bijdrage van €5 miljoen van de Provincie Gelderland zal meer mensen beschermen met minder kosten dan het beschermen van mensen langs provinciale wegen bij het uitvoeren van het Gelderse actieplan 2008-2012 en zal *meer woningen en meer mensen per kilometer beschermen dan de geplande actie van Gelderland op provinciale wegen, dan in de geplande actie voor 2013 – 2017. Bovendien* voldoen Hoevelaken en Holkerveen aan de doelmatigheidscriteria die zijn vastgelegd in de Gelderse Milieu Plannen, behalve aan het feit dat het lawaai niet uitsluitend van een Provinciale weg komt maar van een Rijksweg. De inwoners worden ziek van het lawaai ongeacht of het komt van een Provinciale weg of van een Rijksweg. De ziekte-kosten, als gevolg van deze hoge geluidsbelasting zullen vele malen hoger uitvallen dan de kosten van het eenmalig aanleggen van een geluidsscherm.

Dus, Provincie Gelderland, meet niet met twee maten, neem uw verantwoordelijkheid en bescherm de inwoners van uw provincie die de hoogste geluidsbelasting hebben – de inwoners van Hoevelaken en Holkerveen.

ⁱ <http://www.gelderland.nl/eCache/DEF/22/505.html>

ⁱⁱ http://www.gelderland.nl/Documenten/Themas/Milieu_Klimaat_en_Water/Geluid/Actieplan_Geluid_Gld_2008-2012_.pdf

ⁱⁱⁱ http://www.gelderland.nl/Documenten/Actueel/Nieuws/Statennotitie_Reconstructie_Knooppunt_Hoevelaken.pdf

^{iv} <http://www.gelderland.nl/eCache/DEF/22/505.html>

^v http://www.gelderland.nl/Documenten/Themas/Milieu_Klimaat_en_Water/Geluid/Ontwerp_Actieplan_geluid_2013_2017.pdf

^{vi} http://www.gelderland.nl/Documenten/Themas/Milieu_Klimaat_en_Water/Geluid/Actieplan_Geluid_Gld_2008-2012_.pdf